

Prvo doba

od doseljenja do 1102.

A. Knezovi hrvatski (do kraja IX. vijeka).

I.

Južni Sloveni u staroj postojbini.

Indoevropljani. Komparativna je filologija već davno utvrdila, da su Sloveni s Indima, Iranima (ili zajedno uzevši Arijcima), Jermenima, Baltima (Litavcima, Letima i Prusima), Grcima, Italicima, Tračanima, Ilirima, Keltima i Germanima u tijesnom jezičnom i plemenskom srodstvu, što nas nužno upućuje na njihovo zajedničko podrijetlo od jednoga prajezika, odnosno prarododa, to jest od takozvanih Indoevropljana. Pitanje, gdje nam valja tražiti postojbinu toga prarododa, veoma je često raspravljano, no uza sve to nije dodanas došlo do općeno prihvaćena rezultata. Ipak se čini, kao da je još najvjerojatnije mišljenje, što je osnovano na filološkim, arheološkim i antropološkim kriterijima, prema kojima je indoevropska pradomovina bila otprilike u sjevernom dijelu srednje Evrope, uključivši amo još i današnju Dansku i južnu Skandinaviju. Sigurno je samo toliko, da su Indoevropljani živjeli u zajednici još u neolitsko doba, a to znači, da je indoevropski prarodod stajao tada (oko trećega tisućljeća prije Hrista) već na razmjerno dosta visokom stepenu kulture. Raseljavanje njegovo i s time u neposrednoj vezi stojeći postanak pojedinih naroda zbio se zacijelo najkasnije u prvo vrijeme bronzanoga doba, ali zašto i kako, toga problema nauka nije riješila.

Sloveni. Za najstarije sjedište, što su ga Sloveni kao zaseban narod zapremali, možemo velikom vjerojatnošću uzeti one plodne srednjoevropske krajeve, koji se nalaze između rijekâ Visle, Dnjepra, Desne, zapadne Dvine i Karpata. Tude su im bili susjedi sa zapada Germani, na sjeveru Balti, na sjeveroistoku Čudi (Fini), na jugoistoku u crnomorskim stepama Irani (Skiti), a na jugu u Karpatima Tračani.